

Bilag 1

Definition af begreberne 'melleformer' og 'inklusion' samt en konkretisering af initiativerne

Vedrørende begrebet "melleformer":

Når der i specialreformen henvises til "melleformer", menes former for specialundervisning der er en "mellemting" mellem en specialinstitution og integration af enkelte børn ved hjælp af individuelle støttetimer. Der tænkes på inkluderende fleksible ordninger og grupper for børn med særlige behov. Målet er at disse grupper for børn og unge, med forskellige former for støtteforanstaltninger, skal inkluderes på normalområdet. Dette kan være gruppeordninger, familieorienterede tilbud, inklusion af flere børn i samme klasse, etc. Fælles for disse tilbud er, at de ofte foregår i et tværfagligt samarbejde mellem pædagogisk personale fra normal- og specialområdet, samt at målet er, at skabe et mere inkluderende miljø for alle børn.

Vedrørende begrebet inklusion:

Som det fremgår af udmøntningsplanen vedrørende inkluderende indsatser starter Reformen med at etablere en definition af inklusion som sikrer høj kvalitet i den pædagogiske ydelse til alle børn. Det sker ved inddragelse af lærere, pædagoger på såvel almen som specialområdet. Dette sker først i 2 af byens distrikter. Indhentningen af såvel Københavns, som andre erfaringer med inklusion, vil desuden fokusere på alle børns trivsel i det inkluderende arbejde. Etableringen og udviklingen af uddannelsestilbud, supportordninger og kompetencecentre som en del af udmøntningsplanen vil desuden sikre, at samarbejdet omkring alle børn kvalificeres.

Baggrund for begrebet:

Sammenhængskraften i samfundet er afhængig af, at flest muligt deltager aktivt i samfundet og dermed bliver inkluderet. Derfor tales der i dag om behovet for inklusion. I de seneste år har antallet af børn og unge der diagnosticeres og udgrænses til specialområdet været stærkt stigende. Dette har indflydelse på, at der i dag både nationalt og internationalt er en øget erkendelse af, at perspektivet skal ændres i en inkluderende retning. Der skal skabes læringsmiljøer som er rummelige, således at alle børns kompetencer og udvikling bliver tilgodeset. Derfor peges i reformen på en investering i inkluderende tilbud. Der skal ske en kvalificering af såvel almen- som specialområdet rettet mod samarbejde, kompetenceudvikling og inklusion. Dette understøttes af gældende love og konventioner, hvilket fremgår af det følgende.

Ifølge Konventionen om barnets rettigheder(1990), Salamanca-erklæringen (1994) og Handicap-konventionen (2006) er målet, at sikre at alle kan deltage på lige fod i det samfundsmæssige liv gennem en inkluderende lovgivning. Hermed menes en lovgivning der har fjernet hindringer for deltagelse på grund af menneskers særlige behov eller handicap. Salamanca-erklæringen formulerer principperne om den inkluderende skole/institution, hvor enhver udskillelse på grund af elevens særlige behov bør betragtes som en undtagelse. Dette begrundes med, at ethvert barn har ret til at gå i skole i det normale skolesystem sammen med jævnaldrende.

I handicap-konventionen (2006) fremhæves, at der skal ydes støtte i et miljø der fremmer indlæringsmæssig og social udvikling i overensstemmelse med fuld inklusion. Det vil sige, at alle skal kunne deltage på lige fod med andre. Hermed skal skoler og institutioner sikre børn og unge med handicap adgang til den almindelige skole/institution.

Inklusion handler netop i denne sammenhæng om at skabe læringsmiljøer som er åbne, udviklingsorienterede og inkluderende, således at børn og unge kan blive aktive deltagere i hverdagslivets fællesskaber. På denne måde skabes grundlaget for, at de enkelte børn/unge får udnyttet og udviklet deres kompetencer og dermed deres aktuelle og fremtidige handle- og valgmuligheder.

Vedr. konkretisering af initiativerne og hvordan vi vil sikre at søgningen til folkeskolen ikke belastes:

Forudsætningen for reformens succes er, at det pædagogiske personale selv udvikler kompetencer i retning mod inklusion. Derfor peger vi på uddannelse af det pædagogiske personale som arbejder med børn og unge. Det pædagogiske personale skal have en fælles viden om hvad inklusion er, samt modeller og metoder til at se på og arbejde med egen praksis. De skal kvalificeres til at skabe differentierede fællesskaber, fordi forskellighed gør stærk og styrker kompetencer og sociale egenskaber hos alle børn. Det fælles fokus på inkluderende initiativer vil endvidere fremme det tværfaglige samarbejde. Dette gælder både imellem de professionelle, forældre og andre interessenter i det enkelte barns/unges liv. Derfor er det vigtigt, at det pædagogiske personale inddrages hele processen igennem.

Alle børn har brug for at være sammen med nogle der er magen til og forskellig fra dem selv. Forældrene skal forstå og være trygge ved, at alle børn vil vinde ved de inkluderende læringsmiljøer. Dette nødvendiggør et højt informationsniveau i forhold til forældrene. Ligeledes skal en løbende dialog/kommunikation med forældrene prioriteres højt.

Inklusion handler ikke altid om at alle nødvendigvis skal deltage i de samme slags fællesskaber. Men det har betydning om barnet eller den unge selv oplever at blive værdsat som deltager og har adgang til forskellige relevante fællesskaber og aktiviteter. Derfor er der stadig børn og unge der ikke kan rummes på normalområdet og der er stadig behov for en vifte af specialskoler og specialinstitutioner. På mange områder kan en ”inkluderende specialskole” dog udvikle sine pædagogiske muligheder og børnenes dagligdag gennem en tættere kontakt til de almene institutioner og skoler (herunder fritidsinstitutioner). Omvendt kan folkeskolen og børnehaveområdet fremme sine muligheder for udvikling af sociale færdigheder og rummelige fællesskaber ved kontakt og samarbejde med specialinstitutioner. Det er også inklusion. Dog lægges der med reformen på specialområdet op til, at flere børn vil udsluses til normalområdet ved hjælp af inkluderende og fleksible ordninger (”mellemløst”). Ligeledes vil der muligvis ved omfordeling af ressourcer på personalesiden være større mulighed for, at inkludere en række børn og unge, som tidligere ikke kunne rummes på normalområdet. Samlet set er målet med inklusion og derfor Reformens omprioritering af ressourcerne, at børn, brugerne og de professionelle vil opleve en større kvalitet på børne og unge området.